

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

618

F

3

O 62-5066

01 1127 77

ERDAM

1770
Jug.

Sapientissimi & Celeberrimi
GEORGII CYPRII
Patriarchæ Constantinopolitani
ENCOMIUM MARIS

Sive
De Universâ Aquæ Naturâ,

In
Latinum sermonem transfusum,
& à mendis repurgatum *SB.*

Operâ
JOHANNIS SCHOTANI
Phil. D: & P.

FRANEQUERÆ,
Apud JOHANNEM GYZELAAR, Illustr. Frisicæ
Ordâ, atque Eorundem Academiæ Typogr. Ordin.
MDCXCVII

THE LIBRARY OF CONGRESS
SERIES 1000
JAN 19 1900
WASHINGTON

Nobilissimis & Potentibus
Illustrum & Præpotentium
FRISIÆ ORDINUM
DD. DEPUTATIS
NOVEM-VIRIS,

U T E T

Nobilissimis & Amplissimis
Academiæ illustris Frisiorum
DD. CURATORIBUS
QUATUOR-VIRIS,

Patriæ Patribus, Orthodoxæ Religio-
nis Antistibus, Viris Rebus præclare Ge-
stis inclytis, variis honorificentissimis mu-
neribus gloriosè defunctis & adhuc fungentibus.

Literarum Literatorumque
MUSEGETIS & MÆCENATIBUS

Faventissimis

Hanc Orationem Græco-Latinam

Sacram facit

Humillimus Cultor

JOH. SCHOTANUS *Phil. D. & P.*

*Nobilissimi, Potentes &
Amplissimi Viri.*

Longius quam viginti annorum
spatium est elapsum, à quo
ex vestrà, Nobiles & Potentes
Illustrium & Præpotentium
Frisiæ Ordinum DD. Depu-
tati Novem-viri, autoritate in informandâ stu-
diosâ Juventute, Græcæ Linguæ cupidâ,
occupatus fui, eamque in solutâ ac ligatâ
pariter oratione erudii, modò in Novi Fœ-
deris Libris, & in Isocrate, Aliano, Luciano,
modò in Hesiodo, Homero aliisque illos ad
accuratam dictæ Linguæ cognitionem insti-
tutione meâ manducens; quod quanto cum
fructu & utilitate Reip. Literariæ à me fa-
ctum sit, testari possunt non pauci adhuc
superstites viri eruditi, qui in Patriâ nostrâ
& extra eam variis Ecclesiis & Rebus pub-
licis cum laude inserviunt. Cumque in præ-
sens temporis ratio à me exigere videbatur,
ut publicum aliquod in illâ Linguâ speci-
men ederem, Hannonis Periplus elegem
, & in Latinum Sermonem translatum
notis ac commentariis illustraveram. Est enim
illud monumentum, (juxta judicium summi
Geographi Isaaci Vossii) dignum quod cum
curâ illustretur, non tantum veritatis ergo,
sed

D E D I C A T I O.

sed & gratiâ antiquitatis, cum id omnibus Græcorum monumentis longè sit vetustius. Hæc & illud quoque accedit, quod adeo paucorum manibus scriptum istud teratur, ut multi ne exstrare quidem existiment; inter quos Salmasius, qui ne Plinii quidem seculo periptum hunc amplius extitisse affirmat. Hæc ille in Notis ad Melam Cap. 9. Lib. III. Verum cum hunc foetum jam penè ad umbilicum perduxissem, edoctus sum illum jam à magnis viris Conrado Gesnero & Bocharto præoccupatum esse laborem; ideoque ne actum agere & alienâ vitulâ arare viderer, destiti; & denuò perspectâ meâ Bibliothecâ hanc Orationem Græcè ante centum annos à Bonaventura Vulcanio, insigni Græcarum Literarum Ornamento, ex Officinâ Plantinianâ editam, & nunquam, quantum mihi quidem experiri licitum fuit, in latinam linguam conversam, interpretari in animum induxi. Dictum factum; paucisque diebus peractum est hoc opusculum, quod erudito orbe non indignum existimo; tanta enim est hujus Orationis sublimitas, ut neminem idoneum sui lectorem & interpretem, nisi Græcæ Linguae peritiorum facile admittat; & tantæ interim elegantie, ut unumquemque Græcarum Literarum amatorem & aliquatenus gnarum facillimè alliciat; & tantæ quoque dignitatis est

D E D I C A T I O.

ipsius argumentum ut neminem, qui illam non pernoscere desideret, facile invenias; *Encomium* enim *Maris* exhibet, & universam aque naturam describit. Nunc enim audis hunc Oratorem antiquitatem *Maris* deprecantem; modò ipsius immensam magnitudinem, ob quam mortalibus in totum non est pervium, admirantem; modò circulem ipsius figuram, quâ coelo pulchritudine emulum est, laudantem; rursusque omnigenæ formæ sinus, & freta longissimè extensa, insulasque parvas & magnas ex illo exsurgentes & ei quasi innatantes nobis representantem. Quin imò mare non modò pulcherrimum, sed & aliis rebus quæ pulchritudinis participes sunt, causam esse ostendit. Fontes perennes aquarum scaturigines vivâ aquâ salientes, & amena dulcem aquam vehentia flumina, omnesque limpidos lympharum latices, & quæcunque perforatam venis terram subeunt, ex mari tanquam ex matre oriri, & in mare tanquam in commune omnium aquarum conceptaculum redire declarat; nec tamen unquam vel majus vel minus aut esse aut apparere; vel ullius additamenti indigum esse. Videre porrò licet imbres & rorem & nives, & nubes, & quæcunque in sublimi generantur, & inde in terram decidunt, meteora, nec non & ventorum flatuumque
omnia

DEDICATIO.

omnia genera ex aquâ originem suam trahere. Insuper arborum herbarumque propaggines, & germinationes & incrementa, florumque productiones & frugum fructuumque proventus ex aquâ nutriri. Nec hæc tantum sed & cujuscunque generis animalia humidi esse indiga evincit. Piscium autem ingentem vim, numero terrestria animalia, si non superantem, saltem eis parem, fœtum maris maximè proprium esse, & ex aquâ tanquam ex proximâ & unicâ materiâ generari, crescere & ad sui usque interitum nutriri; & hos à mari hominum generi ut perquam utile alimentum suppeditari. Insuper & aquam reficiendis animalium corporibus, sive lavacrum sive potus fiat, esse aptissimam, & pani aliisque cibis præparandis accommodatissimam. Quin & è mari salia contrescere, quæ cibos quasi animant, & suavitatis saporem illis concilient; quin & sordes, & maculas, & inquinamenta ac fœtores eluere aquam. Nec hæc tantum; sed quandoquidem non omnis omnium ferax fit terra; sed hæc quidem Europa, illa Asia, alia Africa; alia aliæ regiones producant, per mare omnes omnino qui ubique sunt homines inter se commercium habere, & quæcunque ad victum sunt necessaria non tantum, sed & ad abundantiam sufficientia

D E D I C A T I O.

undiquaque apportari, atque ita quæ singulis propria fuere universis fieri communia & omnes totius terrarum orbis regiones beneficio maris tanquam vinculo conjungi. Cæterum quod hæctenus dicta longè exsuperat omnique longè præstantius est lucro, peregrinarum omnium rerum ipsarumque actionum & causarum agendarum peritia, & prudentia & experientia tanquam ex mari redundant, eo quod multorum mores hominum & urbes videre liceat. Quin & robore, & fortitudine & animositate præcellentes efficit mare; quis enim, nisi, ut poeta loquitur, cui robur aut æs triplex circa pectus sit, fragili rate pelagus tentare, & per æstum & turbinem ac decumanos fluctus,

[*Cum caelo subitis horrescit turbida nimbis
Tempestas, ruptoque polo micat igneus aether;*
Et cum,

*Aspera crescit hiems, omnique à parte feroces
Bella ferunt venti, fretaque indignantia miscent,*
navigare sustineat. Et denique carptim omnia complectens nihil in hoc mundo sublunari esse ostendit, quod non mare tanquam suam matrem aut nutricem habeat; terræ enim frigiditatem, aëri humiditatem, ignique ipsi humorem, astrisque ipsis alimentum ab illo communicari, nec sine
hoc

D E D I C A T I O.

hoc consistere posse: aërem enim, si humiditate careat, aërem non esse; nec terram sine mixturâ aque, stabilem ac firmam fore, nec ignem vere ignem & flagrantem, si humido destitutus fuerit: & interim mare ipsum nec terræ, nec aëris, nec ignis ullatenis indigum esse; atque hinc liquere mare & præstantissimum & utilissimum omnium omninò rerum comperiri.

Hæc & alia dilucidâ & expolitâ Oratione tanquam vivis coloribus depingit, rationumque ponderibus demonstrat eximius Orator, quæ sciri dignissima esse neminem credo inficias esse iurum. Vobisque etiam Viri Nobiliss. Potentes & Amplissimi non displicitura esse sperare audeo, & ideò illustribus Vestris Nominibus hæc inscripsi, quæ ut serena suspiciatis fronte & faventi animo suscipiatis obnixè rogo; & si voti hæc in re damnas factus fuero mei prolixioribus notis & commentariis, quâ Philologicis, quâ Philosophicis illustrare hanc Orationem (Deo vitam & vires largiente) allaboraturus & Græcæ Linguæ elegantiam rerumque naturalium sublimem cognitionem in eâ esse reconditam ostensus sum. Deus interim P. O. M. Illustres Viri Patriæ Patres, multâ sapentiâ & prudentiâ pectora vestra magis magisque exornet, ut in decumanis hisce Belli fluctibus laboranti

DEDICATIO.

ranti Patriæ & Orthodoxæ Religioni conatibus & consiliis salutaribus succurratis, brevique sincera & perennatura pax, quæ universæ Reip. salutaris sit, restituatur. Quod vovet ex animo.

*Nobilissimorum, Potentium &
Amplissimorum Vestrorum
Nominum*

Dabam è Muséo meo
tertio Cal. Febr.
MDCXCVII.

Humillimus Cultor

JOH. SCHOTANUS.

§§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§ §§§

*In interpretatione Latina, pag. 24. deleantur & insuper
quomodo illa, & reponatur quibus.*

E T-

Ε Γ Κ Ω Μ Ι Ο Ν

ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ,

εἶπεν εἰς τὴν Ἐκατόλυ εἰς
ὕδατα φύσιν.

ΑΥΜΑΖΕΙΝ ἄλλο
τῶν πραγμάτων,
ὅποσα ὑπερφύη
καὶ μεγάλα, εἰ
πολλὰ πινὸς ἔργα
φαίνε) ὄν, εἰ
τις τῆτο γε μόνον
ποιεῖν βέλεται ἰπέ

μεν) ἄφρων). Στόχη γὰρ αἰσθηθέν-
τα, εἰς θαῦμα τρέψην τὴν αἰσθησιν.
ἀν δὲ καὶ λόγῳ τις σκοπήται τῆ πύξτων
ἄξιον εἰπεῖν πὶ κὶ διηγήσασθαι, τῆτ
ἤδη εἰς παντὸς ἐργωδέερον. ἀφαιρεῖ) γὰρ
λόγῳ ἰσχυρὸν τῆ θαυμάτων ἢ φύσιν. καὶ

Α

ὅσα

ὅσῳ παῦται τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἔκπλη-
 ξις, πῶς τῷ μᾶλλον ἄπορία τοῖς λό-
 γοις, καὶ τὸ μηδαμῶς ἑαυτοῖς διώσασθαι
 χρῆσθαι. Διὸ ἔπαλλή τις γήοιτ' ἀν' συγγνώ-
 μη δικαίως τοῖς πῶς τῶν λέγων πολ-
 μῶσι, ἀν' ὧσιν πολὺ τ' ἀξίας ἐλλίπω-
 σι. ἔ μάλιστα πῶς τ' τοιαῦτα πεπαι-
 δωμένων ἀνθρώπων, ὅσῳ καὶ τ' ἄλλων
 μᾶλλον εἰδότες εἰσιν, ὡς μὴ χαλεπὸν
 τοῖς τοῖσιν ὑπὸ χερσίν, ὡς δ' ἀνάγκη
 ἔ τῶς λόγους ἤττις αἰετ' ἔπραγμάτων
 συμβαίνειν. ἐπεὶ δὲ τῶν ἔτω, καὶ θα-
 λάσσης πέρι τὸν λέγοντα, εἶδεν ἐς ἰκα-
 νόα εἶναι οἶμαι. καὶ γὰρ θαύματ' ὄν
 τοῖς ἔσιν, εἴ περ καὶ ἄλλο ἔ, μετέχουσιν ἐς
 θαλάσσης ὅτι καὶ σοιχεῖόν ἐστι τ' πρῶτον.
 καὶ εἴ τις συγγνώσκει τοῖς εἰς τῶς πῶς
 ταύτης λόγους ἑαυτὸς καθιστῶσι, μᾶλλον
 τῆς πῶς θαλάσσης ἀγαπήσας, ἢ καταγνῶς
 τ' θαλάσσης. ἐκὲν τῶν ἔ μὴ τὰ δι-
 καια πεποιθέναι δόξαν ἀποδοτέα. ἀλλ'
 ὅποιον τὸ ἔ ὅσον τὸ χρῆμα θαλάσσης,
 καὶ ὡς αὐτὴ τὸ κράτιστον ἔ παντὸς,
 ὧδε τις σκοπέμεν θαφῶς εἴσεται.
 πῶς εἰκάζειν ἐνταῦθα πῶς ἔκει, με-
 κροῖς

κροῖς τὰ μεγάλα, ἢ τὴν ἀλήθειαν ἔ-
 σκε ἢ λόγων θηροῦται σκιάς. ἤδη μὲν
 ἦν τὸ πᾶν, τότε μὴ ὄν πρότερον ἕδα-
 μῶς ἀρχὴν ἐλάμβανεν εἶναι· καὶ τότε
 αὐτίκα ὑπῆρχε ἢ θάλαττα, σὺ τοῖς
 πρώτοις ἢ ὄντων φανεῖστο, ἢ διώα-
 μιν σχῆσα τὴν πρώτην. ὡς γὰρ ἐπὶ
 παντὸς κρήματ[⊙] γηνομνῶν ὑλῶν εἶ-
 ναί· ἵνα δεῖ, εἴτ' ἐξ αὐτῆς τὴν ἄρσιν
 ἐνεργεῖσθαι, ἕτω δὴπερ καὶ θάλασσαν
 ὁμῶς τοῖς πρώτοις ὑποστᾶσαν ὀρώμεν.
 ὡς εἶναι σοικεῖον τῶν μετὰ πεῦτ' ἐσομένων,
 ἢ ἀρχὴν ἔσ συγκροματ[⊙] τόπον ἵνα.
 ὡς τ' εἴπερ θεώμν[⊙] θαυμάζοι τὸ ἔ-
 παντὸς κρήμα, ἐκ τ' ἔσ ὕδατ[⊙] φύσεως
 δεῖν τὰ πρώτα ἔσ θαύματ[⊙] ἀρχεσθαι.
 καὶ δὴ, πρεσβυτάτῃσ ἀσπὴν δείξας ὁ δη-
 μιουργός, ἐκ ἀπεικότως ἔσ τὰ πρώτα μεγέ-
 θος ἀπένειμε. μῆγάλη γὰρ τοςῆτόν ἐσθ
 θάλασσα, ὡς μὴ δεῖ ἢ ἴσμεν ἢ πῆρον
 δοσοκρήματ[⊙] εἰς χώραν αὐτῆ. ἀλλ' εἶναι
 μὲν πολλὰ τὴν ἐντὸς Γαδείρων, ὡς
 καὶ τὰς ἀνθρώπους ἰλιγγιῶντας, ἀπα-
 γορᾶσιν πρὸς πᾶσαν, ἔσ μικρῶν ἴδ[⊙] ἴδ[⊙]
 ἀπίρη λόγους ἀρμόζειν αὐτῆ. Καὶ πούθ[⊙]

ορροζομένω σαφῶς, ἢ κύκλω περιλαμ-
 βανομένω τῇ γῆ. πλείονα δὲ τ' ἔκτος.
 Καὶ μὴ δ' εἶναι παρεξέταζεν αὐτὴν
 πρὸς τ' καθ' ἡμᾶς κατ' ἕδρα λόγον.
 ἔγω χάριν, ἔπε πλεῖς ἐν αὐτῇ γίνε-
 ται. ἀπειρία γὰρ ὕδατος εἶργε, καὶ
 τὸ μὴ εἰδέναι ὅποι πῶς ἂν ἔχοι κατὰ-
 ραι τὰ τε ὄρα αὐτῆς, εἰ καὶ ὅλως
 εἰσὶν, ὅσα εἶναι εἰπεῖν ἕδενός. Ἐ τῆτ'
 εἰλίφει τὸ μέγεθος, ὅσα ἔξω λόγος.
 ἔδε δ' χρησίμους χωρίους. ἀλλ' ἐπεὶ περ
 ἐμελλεν ἢ δ' ὕδατος φύσις ἢ μόνον
 δὴ μητῆρ τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ πι-
 θήνη φανῆναι, εἰς τε τὴν ἐξ ἀρχῆς γῆεσιν
 ὅτι πλείστον πλεῖστα, εἰς τε τὸ δια-
 μέτρην ἐς ὅσον ἐκάστω ἢ φύσις ἐξήκοι.
 ἔτω δ' ἔκ τῆς μεγέθους θαυμαζομένη,
 ἔχ ἡκιστα καὶ διατ' ὄραν θαυμά-
 ζοιτ' ἂν, ἢν ὡς πλείστον αἰεὶ καὶ τε-
 λεωπάττω παρέχε) τοῖς ὄρωσι. σχῆμα
 γὰρ αὐτίκα θαλάσσης τὸ κάλλιστον,
 ὁποῖω δὴ πρῶτον καὶ τὴν ἕραν ἴσμεν
 γιγνώσκον κεκοσμηθῆσαι. γῆν τε γὰρ
 ἅπαντα ὠκεανὸς περιέδρομε κύκλω. Ἐ
 αὐθις ὡς ἐν κύκλω τῇ γῆ, ὅδ' ὕδατος

πλεῖ-
 στων

πλεόμδρον ἐστὶ πεισφίγη). Καὶ θέσις
 δὲ αὐτῆ ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων εἰκά-
 σαι, τὸ μεσαίτατον ἔ παντός, ἡπερ
 καὶ τῆ γῆς τὸ μέσον ἀπονεύμη) τῆ θα-
 λάττῃ. Ἐκινδύνευει τῷ λόγῳ μὴ κέντρον
 πὴν γῆν, πὴν δὲ θαλάσσαν εἶναι τὴν γε-
 μὴν ὄραν καὶ χάρην ἢν ἐν αὐτῇ τῆ θέ-
 σῆ παρέχεται, καὶ ὡς κύκλῳ τε ἐστὶ
 ἢ αὐτῆ τῷ γε τὴν ὄλιαν κατανοῶντι,
 καὶ πάντα χήματα δείκνυσιν ἐν τῇ
 πρὸς γῆν σιωελύσῃ καὶ μίξει. κόλ-
 πος μὲν πολυδαῖς ἀνελίσσασα, νήσος
 δὲ αὐτῆ ἐκ μέσης μικρὰς καὶ μείζους ἀναδι-
 δῆσαι, καὶ πορθμὸς ἐν σενῶ ἐς μήκιστον
 διήκοντας ἀπερραζομένη, τίς ἂν λόγῳ
 μετρίως εἰπεῖν ἀποχρήσοι. Ἀλλὰ ταῦτα
 μὲν, ὡς ἐκ τῆ περιγραφῆς καὶ τῆ θέσε-
 ως, καὶ ὅσον τῆ γῆ ἀιδήσῃ καταλαβεῖν
 λογισμῷ δὲ πῶς ποσῶν διιχυρίσαιο τὴν
 ἔ ὕδατῳ φύσιν εἶναι καλλιῶ, ὅποσον καὶ
 ἀρχὴ τοῖς ἄλλοις ἂ ἔ καλῶ μετρίως
 γνωρίζεται. ἔ γὰρ ἂν ἦν εἰκὸς ταῦτα
 ὑπαρξῆν δάπερα τοιάυτε μετρίως
 ἴσως μὴ τῶν πρώτων μετρηκώτων,
 ἀφ' ὧν δὴ καὶ ταῦτα αὐτῆσιν ποταμῶν δὲ

πάντες καὶ πηγάοι, λίμναι τε αὐτῶν ἐνυμ-
 φῶν νόματα, καὶ ὅσα τὴν γῆν ὑποπέχει,
 ἐκ θαλάσσης πρὸ πάντων καὶ αὐθις εἰς
 θαλάσσαν καθάρρει. τῆτο μὲν, ὡς ἐκ
 μητρὸς, τῆτο δ' αὖ, ὡς εἰς κοινὴν ἵνα
 εἴπαντος ὑγρῶν χώρων. εἴη δὲ καὶ
 τῆτο τὴν μίαν εἶναι ταύτην ἀρ-
 χὴν εἴπαντος ὑδατῶν, σημεῖον οὗτο
 ἀμυδρὸν. ἔνθα γὰρ ἀπὸν ἀνακάμπτον
 ὀρῶμεν καὶ ἀποκαθιστάμενον, ἐκείθεν καὶ
 τὴν πρώτην αἰτίαν εἴπαντος εἶναι εἰληφέναι
 πιστάμεθα. ἔτο γὰρ καὶ πρὸ ἐκ τῆς
 ἀπαντα εἰς γῆν ἀναλύοντα, τὴν γῆν
 πρώτην σφίσι μητέρα εἶναι δηλοῖ.
 ἡ δὲ, ἀπάντων ὑδάτων εἰς αὐ-
 τὴν εἰσερόντων, καὶ παντὶ ὑποδεχο-
 μένη διὰ μεγέθους πειρασίας, ἔπε
 πλείων τὴν ἔρησιν ὀρεῖται, καὶ ἐλάττων
 τις φαίνεται ἔσσει. καὶ γὰρ πρὸ πλείων εἴ-
 δέωκε γῆθεν λαμβάνει καὶ αὐθις δι-
 δωσι μετὰ ἴσον, ὅποσον εἴπαντος εἰσεδέξατο.
 εἴπαντος ἅμα οὐκ ἐπιδίδωσι, ἴων ἐκ τῆς
 συμβαλλομένων. ἐπεὶ μηδ' ἀτελής ἐγγύς,
 καὶ δὲ περὶ ἄκρας δεομένη πρὸς ἐξ ἀρχῆς.
 τῶν ὅντων δὲ τελεῖα καὶ πλήρη, πάντως
 μάλα

μαλλον ανενδεεις. ὄμβροι δὲ πρὸς τῆς
 εἰρημένους, Ἐ δρόσοι, Ἐ νιφετοί, νεφέ-
 λαι τε αὐ αἱ τέτρεσ θηνώσαι, καὶ ὅσα
 πρῶτον εἰς τὸν ἄνω σκυκεῖμαρα πίπτει,
 εἰτ' ἐκείθεν εἰς γῆν κατέεισιν. ἔτι γε
 μὴν ἀνέμων φύσεσ καὶ παλῆσαι ποταῖ,
 τὴν ἀρχὴν ἔκ τῆ ὑδαίου ἔχουσιν. εἰ
 δὲ βλάσαι φυτῶν, ἐκ φύσεσ τε Ἐ αὐ-
 ξήσεσ, ἀναθηλήσεσ τε καὶ καρποφορέαι,
 ἐξ ὑδάτων ὡσ ἐξ ὑλης. ἔ γάρ ἄλλωσ
 οἶον τε προκύπτει τ' γῆσ. μητιμ δὲ τῆ
 παλῆσ ὑδαίου, προσκείσθω δὲ, καὶ
 παλῆσ ὑγρῆ, θαλάσσαι, αὐ θηλον ὅσ
 καὶ ἰστων ὅσα ἄλλα τεσ πάλαι τε μέσ
 ρου ἰστω, ὅσ καὶ θαλάσσαι. ἔ δὴ μόνωσ
 σκῦτα σὴν ὑγρῆσ ὡσ καπῆσ καὶ τὸν εἰ-
 ρημῶν κέκασται τρόπον. ἀλλὰ ἔ παλῆσαι
 γένη τῶν ζώων, ἐπεὶ ὅσα ἐσιν ὑδαίου
 ἐπάντων ὁ καὶ τῆ ἰστω ὑγρῆ μελοχῆ ἔ
 ἐκωτυμίας τούτῆσ μεπέσται. ἰστω δ'
 ἐναργῆσ γνώεσμα, ἐπιδοκῆσ σκυκεῖ
 θάλλει ἔ τὸ ζῶσα εἶναι ἔ ὅλωσ ἐρῆσ
 χα, ἔ ὑγρῆσ τε ἀποβαλόντεσ. ἀλλὰ
 μὲν τ' γε πρῶτ' ἄλλα θαλάσσαι οἰ-
 κιστῆσ φασκῆσ τε τῶν ἰχθύων λέγω καὶ
 νηκ.

νηπιῶν πάντα γῆ, πῶς ἂν περὶ τὰ ἀξιώε
 θαυμάσοι πεινοῶν; τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα
 τῶν ζώων, πρὸς τῷ ὕδατι μετέχειν,
 εἴτι καὶ τῶν ἄλλων πρώτων σωμάτων
 μετέχει. ἰχθύες δὲ καθαρῶς ἐκ θαλά-
 σσης, ἐν αὐτῇ τὴν δαχὴν καὶ γεννώμενοι
 καὶ αὐξόμενοι, καὶ διὰ τὴν πύλαν τρεφόμε-
 ναι, πολλοὶ μὲν τὸ πλεῖστον ὡς εἰ καὶ
 τὰ χερσαῖα μὴ ὑπερβάλλει τὸ κατ'
 αὐτοὺς, ἐλαττωθεῖσαι πολλὰ ὕδεις ἐρεῖ-
 ῖ καὶ ὄγ' ὀπτικῶς ὀπισθέρηστον. πλείους
 δὲ ἐν τῷ τῶν ἀνθρώπων χρήσιμοι γίνε-
 οῦν τε τροφή γίνεσθαι, καὶ μάλα κα-
 τὰ τὴν φύσιν τοῖς σώμασιν ἐπιϋθεῖν αὐ-
 τοῖς, καὶ οἷς αὐτῶν ἄλλαν χρῆσιν εἶναι
 ἐκ τῶν ὑπερπληροῦ. ἦν λόγῳ μὲν
 εἰπεῖν, ὅτι ἂν οἷον τὸ εἶναι, πείρα δὲ
 μέγλη διδάσκαλον. καὶ δὴ μόνον τῶν εἰρη-
 κένων χάρις, τὰ δὲ ὕδατι χρῆμα ἢ
 τὸ τῆς θαλάσσης (ἔξεσι γὰρ ἀκέρειν ἐκά-
 προν, καὶ διαφέρουσι) καὶ τῶν ἑνεκῶ
 μόνον θαυμάστον ἄξιον, ἀλλὰ καὶ ὡς
 ἡμεῖς κεχρήμεθα αὐτῷ συμφερόντως τῷ
 βίῳ. ἐν αὐτῷ λέγειν ὡς ἀνακτῆται
 τὸ ὕδωρ τοῖς ζώοις τὰ σώματα τῶν
 μὲν

μὲν, πῖσι· τῶν δὲ, λαομένοις· κὶ ὡς
 ἀρετῶ φέρεται ὕδατι, κὶ ὡς σὺν ἔστιν
 εἶδεν χερδὸν εἰς βρῶσιν, ὅτι μὴ μεθ' ὕδα-
 τῶ χρηματίσαι. κὶ ὅτι τὰς ἄλας σὺν
 ἄλλοθεν ἔχομεν ἢ σὺν τῆτι συνισταμένους.
 μεθ' ὧν οἶον ἐμψυχῆ) τροφῆ, κὶ ἡδονῆς
 ὡς πλείστον μετέχει, καὶ ἀνθρώποις
 καθάπαξ ἔστιν αἰρετή. καὶ πρὸς γε
 τοῖς αἰρημένοις, ὅτι κὶ ῥύπας καθαί-
 ρει τὸ ὕδωρ καὶ κηλίδας ἐκπληύει, ἔ-
 μολυσμῶν ἀπαλλάττει καὶ δυσωδίας·
 γινώσκοντα γὰρ πᾶσι περὶ φανῶς· τὰ
 δεῖσι μὲν ἔπειτα εἰς ὅσα ἡμῖν ἀναγκ-
 ασίαι ἔχον ἐστὶ τῶδε, πῶς ἂν ἴς ἐν
 ὀλίγω χρόνῳ διέλθοι, εἰ γὰρ ἂν βίῳ
 ὅλῳ ἀνθρώπινῳ ὑποχρήσαι, θελο-
 μένοις καθέκαστον διελθεῖν, ὅσα τοῖς
 ἀνθρώποις ἐκ θαλάττης προσγίνεται.
 πάλιν, ἀψαδῶ χρη μετερίως, ἔ ὅσον
 ἀμυδρῶν ἕνα σκιαγραφία τὸν περὶ τῶ-
 των σκεδαῖ λόγον· πολλῶν πίνυν ἄντων
 ἀρε εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον τελέα, εἰ
 ἀπαντῶ δὲ μέρας γῆς τὰ πάντα
 φέροντες, εἰδ' ἀθρόον τῶν χρησίων
 ὁπάντων· ἐν παντὶ ἀναδιδομένων. ἀλλὰ

B

τὰ

τὰ μὲν, αἰσίας ἐχέσης, τὰ δὲ ὄρω-
 πης, ἔπρα δὲ λιθύης, καὶ ἄλλα ἐπέ-
 ρα κλίματ' ὅ γῆς, ἀν μὴ σωμαπίστα
 ἦν τὰς διεσώσας ἠπείρας θάλασσα, καὶ
 ἄνθρωποι διὰ πύτης ἐπεμίσγοντο οἱ
 ἀπανταχόθεν τοῖς ὀπιδήποτε γῆς, καὶ
 ὀλίγων μὲν τῶν ὀπιτηδέων ὄπρει τὸ γέ-
 ν' ὅ, ἀπελείπετο δὲ τῶν πλείων. νυκτὶ
 δὲ διὰ θαλάττης ἀλλήλοις τὰ πρὸς ἀλλή-
 λων διδάσσι. καὶ θαυμασία τις κοινωνία
 τοῖς ἀνθρώποις ἐντεῦθεν, ἢ ἀφθονία
 βίης. ἐπεὶ καὶ τὰ σκευκτικὰ τ' ἡμε-
 τέρας ζωῆς, ἀπανταχῆ διὰ τῆδε τῆ
 σοικείᾳ κομίζεται. καὶ γε μὴ Δαιρέϊν,
 μη δὲ ὑποδιεσῶν ἀλλήλων τὰς ἠπείρας
 νομίζειν προσήκει τῷ θάλασσα. ἔ-
 γάρ τοι σωτίθεται οἷς τ' πάλα ἔ-
 τως ἐδόκει. πῶσαντίον μὲν ἔν, σω-
 ἀπειν καὶ εἰς ἄκραν ἔνωσιν ἵεναι ταύτας
 ποιῆν. ἔ μόνον ὅτι τ' μέσῳ εἰληφῆα
 χώραν δεσμός τ' ἄκρων ἐσίν, ἀλλ'
 ὅτι καὶ ὀπικκοινωνεῖν ἀλλήλοις τὰ τμή-
 ματα τῆ διαδόσφ' ἢ ἐπαλλάττειν ποιῆ.
 ἴδοις γάρ ἂν εἰς τῷ ἰνδικῆν ὀπιφοι-
 τῶντα κελτὸν καὶ γαλάτιον, καὶ εἰς
 τῷ

τῶν ἐκείνων αὐθις ἰνδὲς τῶν θαλάτ-
 των διαπεραιωμένους. ἔ γὰρ ἄλλως οἶόν
 τε ἔ λίθους αὐτὰ διατρέιβουσιν ἐν ὁρώπῃ
 χρησίμηροι τῇ θαλάσσῃ. καὶ ἀσία τῆς
 ἐξ ἑκατέρας γῆς δέχεσθαι, τὴν αὐτῆς ταύ-
 τῃς ἀναπεμψάσης. διὸ ἔ ὅσα ἔστι μὴ
 καὶ τῶν ἄλλων νομίζουσιν εἶναι φορεῖν,
 τῶν τὴν ἐπέρας τῶν ἠπειρῶν φορεῖν.
 ἔδὲ καὶ τὴν σκυθῶν γῆς ἀρραβία κομπά-
 ζει. ἔδὲ ἢ τῶν αἰθιοπῶν καὶ τὴν ἐλλά-
 δος. ἔδὲ αὐτὴν ἐπέρας πῆς καθ' ἐπέρας.
 ἐπεὶ ταῖς γε δοκῶντα ἐκάστης ἰδίᾳ, κοινὰ
 ταῖς ἀπάσαις διὰ τὴν θαλάσσαν γέγονε.
 καὶ τὰ γε ταῖς αὐτῆς ὁρίσκειν ἀφθονα
 πανταχῶς, τὴν γυνησιότητος ἰδίως τὴν ἀξίω-
 μα καταβάλλει. χωρὶς δὲ τῶν εἰρημέ-
 κων, κέρδη τοῖς ἀνθρώποις ἐκ θαλάτ-
 τῃς μυρία. χρημάτων τὴν ἀπειρία καὶ
 ἄλλων ἀγαθῶν ἀφθονία. διὸ ὡν αὐτὸς ἕως
 ἑαυτῆς ὁρατὴν περὶ φανέστερος. ἀλλὰ ταῦ-
 τα μὲν ἴσως ἔ πολλὰ πινὸς λόγῳ τοῖς γε
 φιλοσοφώτεροις, καὶ τὴν διάνοιαν ὑπερ-
 τῆς πολλῆς. Τόγῃ μὲν κέρτισον κερδῶν
 ἀπάντων καὶ πᾶσιν ἐπίσης θαυμαζό-
 μῃον ἢ τὴν μακροῦν ὄντων κατάληψις ἐστὶ

τεῦθεν προσγυρομένη, ἔπραγμάτων
 ἀκρίβεια ἔδπισήμη, ἢ ἐμπειρία ἀ-
 παντα συλλέγομεν καὶ μικρὸν, πολλοῖς
 μὲν ἔθνεσι, πολλοῖς δὲ ἤθεσιν ἐμιλῶν-
 τες, ἢ καινότερα αἰεὶ μαθηάνοντες ἐκ τῶν
 καινότεροις ἐντυγχάνειν αἰεὶ ἔανδράσι
 ἔπλοισι, ἢ νομιμοῖσι ἢ πᾶσι πράγμα-
 σιν. ἐξ ὧν ὡς ἐμπειρικώτατοι τῶν ἄλλων
 καὶ φρονιμώτατοι, αἵ περ ἢ ἐμπειρικώτα-
 τοί οἱ τῆς θαλάσσης κεχρημένοι γινώ-
 σκεσθαι. ἐμὴν ἀλλὰ ἢ καρτερικὸς ἴδιος
 ἀνὴρ ἔανδρείας ὡς πλεῖστον ἵκανὸς τῆς
 αὐτῆς τέχνης. ὅτι μὴ δ' ἔωθ' ὅγε ἔδρα
 τὴν θαλάσσαν ἵκανῶς τοῖς κινδύοις
 ἔδραμένειν διδάξει, ἔἀναπέσει ὡς δι-
 ψύχας φέρειν τὰ ἐπίπτα. ἐμοὶ μὲν γὰρ,
 εἰς ἐκπληξίν θαλάσσω ἢ πόντῳ ἵστο-
 μένω ἢ ἀπὸ τῆς θάλασσης ἔχει, καὶ τῶν ἔχον
 τὸ φρικῶδες ἢ φοβερόν. πῶ δὲ γὰρ καὶ
 πολμῶν ἐπιβαίνειν ἔδρασεβιάσθαι πρὸς
 κλυδῶνας ἢ ζάλλω ἢ τρικυμίᾳ ἢ πᾶ-
 σαις μεταβολαῖς ἢ ἀέροσιν καὶ ὕδατος
 τητῆ ἤδη μέτρον ὅσον ἀνδρείας ὑπερ-
 βάλλει καὶ καρτερίας. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς
 ἐκ μικρῶν πῶ ὑπερβάλλον τῶν στοιχείων
 γνωρί-

ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ. 13

γνωρίσασθαι. παρῆνται δὲ τὰ μείζω ἢ πλεωτέρα περὶ τῶνδε λέγειν ἡμῖν, ὑπομίαν ἑαυτοῖς σιωπιδόσιν, ὥστε περὶ τῶν κρατίστων ὄντων ὑψηλοτέρων ἀπλοῦς λόγων. καὶ γὰρ δευχὴ τις τὸ ὕδωρ ἢ ὑγρᾶς ἕστας νομίζεται, ἢ σιωπητικὸν τῶν λεγομένων ὡς τὸ τῶν στοιχείων. ἐπεὶ δὲ ἢ πᾶσιν ἐκείνοις εἰς τὸ εἶναι συμβάλλει. καὶ περὶ γὰρ αἴερα μεταδίδωσι τὸ ὑγρότη-
 τῶν. καὶ ὅσα ἄλλοθεν τοῖσιν αἴρα, ἢ τῆ μετασία τῶν ὕδατων. πρὸς δὲ τροφὴ γίνονται τὸ ὑγρόν. καὶ μένοντες τῶν, ἴσως κακίονο, καὶ δαπανωμένους σιωδαπανᾶται, καὶ πλεῶς ἐκλειοπι-
 πῶν, ὑπομαραίνεται. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τῶν ἀστροσιν τροφῶν ἐκ τῶν ὕδατων παρροκιδάσων. ἔχει χάσμα, καὶ πυρὸς καὶ ἀστέρων ἢ σφαιροσιν, ἐκ τῶν ὕδατων τροποσιν πινά. ἐπὶθεν ἢ γὰρ ἕκαστον τρέφε-
 ται, ἐκείθεν ἢ πλεῶν εἰς τὸ εἶναι διαμονκὸν ἔχειν πισδύεται. γῆσ δὲ ἢ αὐ-
 τῆσ ἀπέρα τῶν ποιητήτων, περὶ φανῶσ ἐκ τῶν ὕδατων. ἔχει γὰρ ἑτέρως γε, ἢ τῆ μετασία τῶνδε αὐτῆσ ὑγρῶ. καὶν αὐτῆσ ἀφάλης τῆ γῆσ πλεῶν πᾶσων ὑγρότητων,

ἀσθενῆτε ἰδοὺς ἢ ἀνυπόστατον, τὰ τε
 ἄλλα μὴ ἐέγασαν, ἢ παντοίοις βάρε-
 σιν ὑποχωρῶσαν αἰεὶ. πάρεσι τῆτο ἔ τ
 ψάμμον ὠρῶντα κατανοεῖν. ἤπισ γῆ μῆ
 ἔσι, πᾶλλω ἀφηρημένη τ̄ εἰς ταυτὸν συν-
 αρούσης ἢ σιωεχούσης ὑγρότητ̄. καί
 γε τῆς μίας δέχλω ἢ μόνλω τ̄ ὄντων
 εἰρηκότας εἶναι τὸ ὕδωρ, ὡς οἶμα δὲ
 ἄλλο, ἢ ταῦτα πωραχθέντας εἶπειν, ἢ
 ἔξω λόγῃ ταυτῶι τ̄ δόξαν πει τῆ ὕδα-
 τ̄ εἰληφότας. Διὸ, ἔδ' ἐσιν ὅτω π̄
 τὸ σοιχείον τῆτο π̄βαλεῖ, εἰ μὴ βέ-
 λε) τοῖς ἐλάττοσιν ἀντεξεπέζειν τὰ μεί-
 ζω, ἢ π̄ πρῶτα τοῖς μῆ) ταῦτα. σοι-
 χείων μὲν γὰρ τ̄ ἄλλων, ἄγε ἢ αὐτὰ
 πρῶτα τῶν ὄντων φασὶν εἶναι, πῶτον
 ὑπεραίρει τὸ ὕδωρ, ὡς τῶν ἐαυτῆ με-
 παιδιδόναι κακείνοις, αὐτὰ δὲ, τῶν ἐκεί-
 νων δεῖαχ μηδέποτε. γῆ μὲν γὰρ, ἵνα ἔ
 εὐθις χρήσωμα τοῖς αὐτοῖς, μεταδίδα-
 σι τ̄ ψυχρότητ̄, ἔδει δ' ἐκείθεν
 λαμβάνει. αἴερε δὲ, τῆς ὑγρότητ̄.
 ἢ τῶν π̄ τῆ αἴερε) ἐσιν ἀνευδεῖς.
 τῶ π̄ δὲ, εἰς τροφήν γίγνεται π̄.
 πᾶλλω δεῖσιν συνελθεῖν ὡς τὸ μάχλω ὕδωρ
 ἢ

καὶ πῦρ, ἀνάγκη πᾶσα ἢ τῷ ὕδατι ὡς
 χωρῆσαι τῷ κράτει ἢ ὑπεκστῆναι, ἢ
 πειραθῆναι τῷ ἐκείνῃ δυνάμει, πλέως
 πελοσθῆναι καὶ εἶναι μηδαμῶς ἐν τοῖς
 ἔσσι. Καὶ θαλάσσα μὲν ἐν τοιαύτῃ.
 αἰπανταχῶς ἐν πᾶσι κρατῆσαι μὴ πολλῶν
 ἔστι χρησίμῃ. ὑμῖν δὲ περὶ αὐτῆς ἔχ' ὅπως
 εἶρεῖν πρὸς ἀξίαν, ἀλλ' ἐδὲ περσηκόν-
 τως θαυμάσαι ἰσχύς. δεόν τοιγαρῶν τῷ
 μεγέθει τῷ πράγματι αἰδομένους,
 ἀντὶ τῶν λόγων ἀσπάσασθαι τὴν σιγήν,
 ἵνα μὴ τὸ πολὺ τῷ θαύματι τὸ
 ἀδυνάτου τῶν λόγων ὑφέλη.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Lectori

Lectōri Benevolō & φιλέλληλι.

Etiamſi quis quam maximè Lynceus juxta
αὐτόγραφον ſpecimina impreſſa, quæ à
 Typothetis, emaculanda exhiberi ſolent,
 emendat, irrepunt tamen *σφάλματα* non
 tantum Autorum & Correctorum oculos
 fugientia, ſed etiam quæ typothetarum in-
 curiâ & negligentâ, etiamſi emendata ſint,
 non tolluntur. Accidit & hoc huic ipſi Ora-
 tioni eruditi & perſpicacis Vulcanii manu
 emaculata, in quâ graviora quædam *παρα-
 ρήματα* irrepreſerunt; quæ nec a me in Græ-
 cō textu emendata ſunt, quia Orationem
 eiſdem præciſè verbis, quibus eam editam
 reperi, exhibere viſum fuit. Heic tamen ad
 calcem ea, licet pauca, oſtendere & emen-
 dare conſultum duxi, tum ne legentes mo-
 rarentur quò minus mentem Oratoris per-
 ciperent; tum ne anſam carpendi arriperent
 malevoli, me in interpretando ea non ob-
 ſervâſſe; cujus tamen contrarium ex ipſâ
 interpretatione Græcarum Literarum periti
 facillimè vidiffent.

Emendanda itaque hæc pauca ſunt :

Paginâ 1. lineâ ultimâ pro λόγον lege λόγῳ.

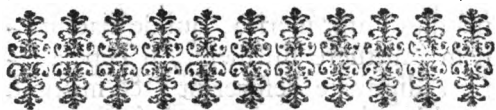
Pag. 5. lin. penult. pro μετσοχηκόντων lege
 μετσοχηκότων. Pag. 6. lin. ultima pro

πληρη, lege πλήρης. Pag. 8. lin. 7. pro

παραχόμενοι lege παρεφομενοι. Pag. 13. lin.

21. pro γῆς lege γῆ. Pag. 14. lin. 17. pro

γῆ lege γῆ.

ENCOMIUM MARIS

sive

De Universâ Aquæ Naturâ.

Admirari equidem res quascunque naturâ insignes & magnas, non magni alicujus operis esse videtur, si quis id facere tantum velit tacitus subsistens. Sufficit enim contemplanti in admirationem convertere contemplationem. Sin præterea quis animo proponat dignum quid talibus dicere & enarrare, illud jam videtur omnium operosissimum. Natura enim rerum admirandarum minuit vim rationis. Et quanto majori hæc admirationi sunt iis, qui in eas incidunt, tantò major hæsitatio oritur in sermonibus, & nullatenus sibi

C

com-

compotes sunt. Multaque propterea veniâ digni sunt meritò, qui de his orationem instituere sustinent, si sæpe à rerum dignitate defecerint: & maximè apud homines, qui hæc edocti sunt, & quidem quanto aliis sunt peritiores; uti enim difficile est talibus rebus manum adhibere, ita & necesse est sermones quoque rebus impares evadere. Quoniam autem hoc ita se habet, hinc eum etiam, qui de mari dicit, nihil satis aptum dicturum esse existimo. Si quid enim inter cæteras res admirationem meretur, mare est; quia inter prima elementa est. Et si quis veniam concedat iis, qui se in sermones de illo demittunt, magis diligentiam amans, quam audaciam improbens; anne & gloriam, etiamsi satis proba non præstiterit, reportaturus est. Sed qualis & quanta sit utilitas maris, & quâ ratione sit præcæteris universi rebus præstantissimum, heic quis, si attendat, clarè perspiciet. Cæterum convenit hic parvis magna componere, & veritatem ex umbris sectari rationum. Nunc itaque omne quod est & quod non est, nullo modo prius initium cepit ut esset, quin & mare confestim extiterit, cum ipsa primis, quæ sunt

quælibet et quanta
sunt mare

sunt rebus productum ; & primam ac præcipuam vim adeptum. Nam veluti ad omnem rem quæ fit, materiam aliquam præstò esse oportet, & deinde ex illâ generationem effici ; sic & mare simul cum primis subsistentiam accepisse rebus videmus, ut esset elementum rerum postea futurarum, & quodammodo principium mixtionis : adeò ut si quis contemplando admiretur dispositionem Universi, admirationis initium ex aquæ naturâ ipsi faciendum est ; & profectò cum Conditor mare voluerit esse antiquissimum ; non dissimile vero est & primas ipsi in magnitudine attribuisse. Ad eò enim magnum est mare, ut nullam sciamus continentem ipsi in conceptaculum sufficere ; sed esse quidem tantum illud mare, quod intra Gades est ; ut homines quasi vertigine laborantes de universo illo dicere se quid posse negent, & fere immensi rationem ei applicent. Cæterum hoc circumscriptum esse & comprehendi à terrâ liquido novimus : sed majus esse illud, quod extra Gades est, & nullâ ratione comparari posse cum eo quod apud nos est : quapropter & nulla in eo instituitur navigatio ; immensitas enim aquæ prohibet soire, ubinam quis

appellat possēt trajicere ; & terminos ipsius, si
 omnino aliqui sint, nemo valet assigna-
 re. Et non sine ratione ac utilitate tan-
 tam obtinuit mare magnitudinem. Sed
 quoniam natura aque non modo mater
 aliis rebus, sed & nutrix futura esset,
 & ad factam in initio rerum productio-
 nem quam plurimum conferret, & ad
 permanentiam unicuique rei naturæ con-
 venientem conduceret. Atque ita cum
 ob magnitudinem suam admirationi sit,
 non minus etiam ob pulchritudinem ad-
 mirari illud oportet, utpote quam maxi-
 mam semper & perfectissimam exhibet
 contemplantibus. Figura enim maris
~~perfecto~~ est pulcherrima, quali & cœ-
 lum cum fieret ornatum esse novimus.
 Oceanus enim universam in circuitu am-
 bit terram ; & ~~rursus illud quod aqua~~
~~plenum est, à terra tanquam in circulo~~
~~constringitur.~~ Et situs quidem ipsius,
 ut è dictis conijcere licet, est medium
 universi ; siquidem & medium terræ
 mari attributum est. Et ex ratione con-
 sequi videtur terram non esse cen-
 trum, sed mare. Nam ~~perfecto~~ pulchri-
 tudo & gratia, quam in ipsâ suâ positi-
 rā exhibet, ipsa est instar circuli, siquis
 illud universum consideret, omnesque
 -101 figu-

figuras ostendit in suo ad terram accessu & cum eâ commixtione. Sinus enim variz formæ quasvolvendo aperit, rursusque insulas ex medio sui parvas & magnas quas producit, & freta inter angustias longissimè transeuntia quæ efficit, quænam oratio, ut par est, dicere sufficiat. Atque hæc quidem ex circumscriptione & positurâ & quasi ipso sensu deprehendere licet. Ratiocinio autem quis confirmare poterit adeò pulchram esse aquæ naturam, ut reliquis rebus, quæ pulchritudinis participes sunt, principium esse, certo cognoscatur. Non enim verosimile est, eâ quæ quoad existentiam posteriora sunt, talis alicujus rei participare, de quâ prima, per quæ ipsa posteriora consistunt, non participant. Fluvii enim omnes & fontes, porrò & lacus & aquarum fluxus, & lympharum latices, & quæcunque cursu suo terram subeunt, omnia ex mari sunt & rursus in mare refluunt; & illud quidem tanquam ex matre, hoc autem tanquam in commune quoddam omnis humidi receptaculum. Adeò ut hoc sit signum non obscurum, mare esse unicum omnis aquæ principium: eo enim omnem reverti aquam & tanquam in pristinum locum

redire videmus, & illinc primam suæ
 essentię causam suscepisse credimus: nam
 ita & quæcunque ex terrâ sunt in terram
 resolvuntur, & terram illis primam ma-
 trem esse manifestum est. Mare autem,
 cum omnes in illud confluunt aquæ,
 easque omnes excipit, propter ingentem
 magnitudinem nec majus conspicitur,
 nec minus apparet, quam ante erat; ni-
 hilo enim plus, quam dedit, recipit à
 terrâ; & denuò tantum reddit, quantum
 in se receperat: & inter ea simul non au-
 getur, dum à terra quædam ipsi confe-
 runtur: quoniam nec imperfectum fa-
 ctum est, neque additamenti ab alio
 quodam principio indiget, quoniam reve-
 ra consummatum & perfectum nec ullius
 magis indigum est. Præter dicta verò
 & imbres, & ros & nix & nubes insu-
 per quæ illa generant, & quæcunque
 primò in sublimi consistunt loco, & de-
 inde illinc in terram descendunt. Insuper
 sanè ventorum qualitates & omnis ge-
 neris flatus ex aquâ principium obtinent.
 Plantarum quoque propagines, & ger-
 minationes, & incrementa, florumque
 productiones & fructuum proventus ex
 aquâ tanquam ex materia proveniunt;
 non enim aliter fieret ut in terram incli-
 nent.

nent. Mater enim omnis aquæ, addatur, & omnis humidi, mare est. Satis clarè enim patet, quod & horum nulla alia sit causa quam pars illa, quæ est mare. Nec profectò hæc sola humidum tanquam matrem, eo quo dictum est modo, sortita sunt, sed & cujuscunque generis animalia; quia nullum datur ex omnibus quod non ob humiditatis participationem ejusdem originis & nominis particeps est. Et hujus rei evidens est indicium, quod simul coincidat ut & animalia & omninò animata sint, si humiditate carent. Sed præter cætera maris tanquam maximè proprium foetum dico esse piscium & natatilium omnia genera, quod qua ratione, etsi dignè quis admittatur, intelligat? Nam quod ad alia attingit animalia, præterquam quod de humido participant, est aliqua ratio, cur & de aliis elementis participant. Pisces autem purè ex aquis sunt, in iis primum generantur & crescunt, & ad finem usque nutriuntur, ingenti quidem multitudine: adeò ut si eorum numerus animalia terrestria non excedat, minorem tamen esse, nemo utique dixerit, & minimè is qui satis peritus est. Ut plurimum insuper pisces hominum generi conducunt

cunt, quibus & nutrimentum sunt, & valdè quidem congruum tum corporibus ipsis, tum iis quibus necesse est ab hisse futurare. Quod sermone exprimere etsi minus liceat, sola experientia docet. Nec sanè tantum propter ea quæ dicta sunt apparet utilitas aquæ & maris. Expedi enim utrumque affirmare, (~~nec aliter sentio~~) minime horum tantum gratiâ mare admiratione dignum esse, sed & propterea quod nos ipsi illo usi simus cum vitæ nostræ utilitate. Prætermitto etiam dicere, quomodo aqua animalibus reficiat corpora, & dum eam bibunt, & dum eâ abluuntur: & quomodo panis illa miscetur, & quomodo penè non sit cibus, nisi cum aquâ cogatur; & quod sales non aliunde habemus, nisi ex hac concretos; & insuper quomodo illâ quasi animetur cibus, & suavitatis quam maximè particeps fiat, & hominibus prorsus gratus sit. Et præter dicta, quod sordes purget aqua, & maculas eluat, & inquinamenta removeat & fætores, hæc enim manifestissimè nota sunt. Et sane alia sunt, ad quæ nobis aquâ opus est; nam quâ ratione aliquis brevi tempore enarret ea, quibus universa vita humana non sufficeret, si vellemus sigillatim

ex-

exponere] quæcunque hominibus com-
moda ex mari accedunt. Sed, uti par est,
accipere debemus, & tanquam obscuram
quandam adumbrationem existimare ser-
monem illum qui de his instituitur. Et
quoniam multa sunt quæ ad humanam
vitam conducunt, nec omnis terræ pars
omnia ferat, neque omnis multitudo
omnium utilium ibidem proveniat loci:
sed illa quidem Asia habeat, hæc autem
Europa, alia vero Africa; & alia terræ
regio alia, nisi distantes continentes con-
jungeret mare, & homines, qui undiqua-
que sunt, per illud commercium haberent
cum aliis qui ubicunque terrarum sunt;
licet paucis necessariis satis abundaret ali-
qua natio, deficerent tamen plurima;
nunc autem per mare alii aliis, quæ ne-
cesse habent, suppeditant; & admiran-
da quædam communio hominibus & u-
bertas victus est: quoniam ea quæ vitam
nostram sustentant undiquaque per hoc
elementum apportantur; & existimare
oportet mare non divisas nec à se invicem
distantes facere continentes; nam non ac-
cedo illis ex veteribus, qui hoc opina-
bantur; sed è contra judico, mare con-
tinentes conjungere, & facere ut in sum-
mam unionem illæ conveniant; non

D

tan-

tantum quod medium mare locum adeptum extremarum partium vinculum sit, sed quod insuper portiones terræ sibi invicem distributione communicare & inter se permutare faciat. Videre enim licet in Indicam adventare regionem Galium & Galatam, & in horum rursus regionem trajicientes mare Indos; nec aliâ ratione fieri potest. Et Afri etiam in Europâ versantur usi mari. Et Asia ex longinquâ terrâ incolas recipit, ipso mari trajecto. Et idcirco non est existimandum aliarum terræ regionum alium esse proventum, quam continentium. Neque adversus Scytharum regionem Arabia gloriatur; neque ea quæ est Æthiopum adversus Græciam; neque porro alia quæpiam adversus aliam: quoniam ea, quæ cujusque propria esse videntur, ob mare omnibus communia facta sunt. Et hoc quidem quod eadem ubique copiosè reperire licet, minuit pretium illius proventus qui in propriâ regione natus est. Præter dicta verò, innumera hominibus lucra ex mari. Res enim innumere aliorumque bonorum ubertas exinde est; ob quæ quis seipso præcellentior videtur. Sed hæc fortassis non magni alii cuius momenti videbuntur iis, qui in
 sapi-

sapientiæ studio magis versati sunt, & qui intellectu vulgo præcellunt. At hoc sanè omnibus lucris præstantius & æquè ac cætera omnia admiratione dignum, quod earum, quæ procul sunt, rerum cognitio exinde adveniat, & actionum ac causarum agendarum accurata exploratio & scientia, & experientia, quæ omnia colligimus brevi, cum multis gentibus & multis moribus conversantes, & meliora semper addiscentes eo, quod in novos & alios semper incidamus & homines & urbes, & leges & res omnes. Unde tanquam magis experti & prudentiores aliis evadimus, siquidem experientiâ maximè præstare deprehenduntur illi qui mari uti solent. Nec profectò id tantum, sed & robustos & fortitudine præpollentes eosdem videre soles; quoniam nihil est quod præter mare sufficienter in periculis perseverare doceat, & persuadeat animosè ferre quæcunque incidunt. Nam mihi equidem, etiamsi è longinquo constitutus sim, vel solo aspectu terrorem incurit mare, & frementes illi sonitus & tremendi. Quod verò & quis audeat ingredi & navigare per æstum & turbinem & decumanos fluctus & omnes vicissitudines aëris & aquæ,

hoc sanè omnem strenuitatis & tolerantiae mensuram excedit. Atque ita tanquam è parvis eminentiam hujus elementi cognoscere licet. Adferunt autem majora & magis eximia quæ de illo dicenda sunt hesitationem nobis ipsis, utpote consciiis, nos de præstantissimâ rerum sublimium sermonem ordiri. Nam aqua etiam tanquam principium quoddam humidæ naturæ esse censetur, & continere ac in statu suo conservare ea quæ præter ipsum sunt elementa; quoniam & omnibus illis, ut subsistant, confert; nam aëri dat de suâ humiditate; nec aliunde talis aër, nisi ex communiōne aque; igni autem alimentum est humidum, & hoc manente manet & ipse; & hoc dum consumitur, ipse simul consumitur, & ubi planè defecerit, ipse deficit. Dantur etiam qui stellis ex aquâ alimentum suppeditant; cujus causâ & ignis & stellarum subsistentia quodammodo ex aqua est; unde enim aliquid nutritur, inde & in subsistendo permanentiam habere creditur. Terra autem & reliqua quæ ex ea facta sunt, manifestò ex aquâ: non enim aliter, quam hujus communiōne frigida est. Etenim si rursus abstuleris à terrâ omnem humiditatem; videbis ipsam
in-

infirmam & non subsistentem aliaque sustinere non posse, sed quibusvis ponderibus usque & usque cedere. In promptu autem est & illud arenam contuenti cognoscere; quæ utique terra est; si ablata sit quæ eam cogit & continet humiditas. Et quidem illos, qui aquam unicum & solitarium omnium rerum principium esse dixerunt, non puto ob aliud quid, quam hæc inductos fuisse ut hoc dicerent; non sine ratione hâc opinione de aquâ susceptâ. Propterea nihil est, cur quis majoris momenti res velit minoris paria estimare & prima iis quæ posteriora sunt; reliquis enim elementis, quæ & ipsa prima rerum ajunt esse, tantum præcellit aqua, ut de illis quæ sua sunt, aliis communicet; ipsa verò nullatenus illis indigeat. Nam terræ equidem (ut iisdem rationibus denuò utar) de frigiditate communicat, sed nihil ab illâ recipit: aëri autem de humiditate, ipsa autem eorum quæ aëris sunt, non est indiga: igni verò aliquatenus in nutrimentum est. Cum autem oportet ut quasi ad pugnam veniant aqua & ignis, omnino necesse est, ut aut aquâ robore inferior sit & cedat, aut aqua illius potentiâ tentata planè extingatur,

& nullâ ratione inter res existentes superfit. Mare itaque tale est, ubique in omnibus imperium obtinens multâ cum utilitate. Nobis autem non est facultas de illo pro dignitate dicendi, neque etiam illud, ut par est, admirandi. Oportet itaque magnitudinem hujus negotii percipientem, silentium magis quam verba amplecti, ne admirationis magnitudo orationis debilitatem evertat.

F I N I S.

1100

84

84

